

УКРАЇНА

(19) UA (11) 12427 (13) U
(51) МПК
A23F 3/34 (2006.01)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) КОМПОЗИЦІЯ ФІТОЧАЮ "ФІТОЧАЙ № 13"

1

2

(21) u200505819
(22) 13.06.2005
(24) 15.02.2006
(62) u200500765, 28.01.2005
(46) 15.02.2006, Бюл. №2, 2006р.
(72) Бречко Віктор Миколайович, Головатий Андрій
Вадимович, Поспелов Сергій Вікторович, Саморо-
дов Віктор Миколайович
(73) Бречко Віктор Миколайович, Головатий Андрій
Вадимович, Поспелов Сергій Вікторович, Саморо-
дов Віктор Миколайович

(57) Композиція фіточаю, що містить чай зелений
китайський байховий і траву ехінацеї, яка відріз-
няється тим, що додатково містить листки ожини
сизої, листки суниці лісової та траву чебрецю при
наступному співвідношенні компонентів, в мас %:

зелений чай	45-55
трава ехінацеї	15-25
листки ожини сизої	15-25
листки суниці лісової	4-10
трава чебрецю	4-10.

Корисна модель відноситься до харчової про-
мисловості, безпосередньо до виробництва фіто-
чаїв, які мають профілактичну спрямовану дію.

Для фіточаїв важливим є їх асортимент, який
би задовольняв різноманітним смакам широкого
кола споживачів, висока біологічна активність, ха-
рчова цінність та органолептичні властивості.

Відома композиція фіточаю, яка включає траву
м'яти перцевої, квіти ромашки, квіти календули,
плоди шипшини, листя горіха, коріння лопушиння,
траву фіалки триколірної, плоди глоду, коріння
ехінацеї, корінь і кореневище валеріани, лист ма-
лини та квіти липи при наступному співвідношенні
компонентів у вагових частинах:

плоди шипшини	20-22	
плоди глоду	6-8	
коріння ехінацеї		14-16
корінь і кореневище		
валеріани		7-9
коріння лопушиння		7-9
листя горіха		6-8
трава фіалки три-		
колірної		7-9
листя малини		1-3
квіти липи		4-6
трава м'яти перцевої		5-7
квіти календули		5-7
квіти ромашки		68
[див. патент України №56700А, МПК ⁷		

A23F3/34, 2002р.]

Недоліком її є багатоконпонентність, що
ускладнює процес приготування фіточаю та зни-
жує ефективність екстракції всіх його компонентів.

Відома також композиція фіточаю з ехінацеєю,
що складається з висушених пелюстків суданської
троянди (каркаде), чорного байхового чаю та ко-
реневища з коріннями ехінацеї при співвідношенні
компонентів, мас.ч.:

пелюстки суданської	
троянди (каркаде)	45-55
чай чорний байховий	25-35
кореневище з	
коріннями ехінацеї	15-25
[див. патент України №50292А, МПК ⁷	

A23F3/34, 2002р.]

Серед недоліків слід вказати на поєднання в
композиції пелюстків, листків (чай чорний) та ко-
реневищ з коренями. Якщо екстракція окропом дає
змогу провести якісне вилучення активних компо-
нентів із листків та пелюстків, проте малоефектив-
на для кореневищ та коренів, що знижує ефектив-
ність композиції.

Найбільш близькою за складом до нової ком-
позиції, взятої за прототип, є композиція фіточаю
«Ехінацея з зеленим чаєм», яка містить чай зеле-
ний китайський, траву ехінацеї та квітки липи [див.
ТМ Домашній чай. Фіточай Ехінацея з зеленим
чаєм. Виробник: ТОВ СП «СолоМія», м.Київ].

Загальним недоліком відомих композицій, в
тому числі і прототипу, є те, що компоненти, які
входять до їх складу, мають низьку біологічну ак-
тивність речовин білкової природи - лектинів, яким

U
(13)
12427
(11)
UA
(19)

властива антигенна реакція по відношенню до крові людини і диференційована аглютинація еритроцитів в залежності від груп крові, до якої вони відносяться. В залежності від формули крові вірно підібрані компоненти фіточаїв мають здатність підвищувати захисні сили організму, забезпечуючи йому нормальну життєдіяльність, ріст та відтворювальні функції.

У відомих композицій їх компоненти підібрані без урахування формули крові, що знижує біологічну активність композицій особам з АВ (IV) групою крові.

В основу корисної моделі поставлена задача створення композиції фіточаю із збалансованим вмістом компонентів, які мають високу біологічну активність і підходять функціонально особам з АВ (IV) групою крові.

Корисна модель дозволяє розширити асортимент фіточаїв, які шляхом оптимізації ефективності їх дії, стимулюють природні сили організму із урахуванням його стану відносно групи крові та поєднують профілактичні та лікувальні властивості.

Для цього пропонується композиція фіточаю, рекомендована для людей з АВ (IV) групою крові, що містить у своєму складі зелений чай, траву ехінацеї, листки ожини сизої, листки суниці лісової та траву чебрецю при наступному співвідношенні компонентів, мас%:

зелений чай	45-55
трава ехінацеї	15-25
листки ожини сизої	15-25
листки суниці лісової	4-10
трава чебрецю	4-40

Співвідношення компонентів композиції, підібраних експериментальним шляхом, забезпечує йому характерну, притаманну тільки цьому складу високу біологічну цінність та споживацькі якості - приємний смак, ніжний аромат. Композиція має тонізуючу та вітамінну дію для людей з АВ (IV) групою крові, а також підвищує опірність організму людини до несприятливих факторів середовища, при авітамінозі та переохолодженні за рахунок дії

всіх компонентів, завдяки їх підбраному біологічному складу.

В композицію введений чай китайський зелений байховий, який містить у своєму складі комплекс вітамінів, поліфенолів, макро- і мікроелементи, кофеїн.

Другий компонент композиції - трава ехінацеї (*Echinacea Moench.*), яка містить полісахариди, алкіламіди, гідроксикоричні кислоти, мікроелементи тощо і широко застосовується для підвищення імунітету організму людини.

Листки ожини сизої (*Rubus caesius*) містять флаваноїди, дубильні речовини, органічні кислоти, слизисті речовини. Завдяки цьому їх застосовують як бактерицидний, протизапальний засіб, здатний заспокоїливо діяти на центральну нервову систему.

Суниці лісові (*Fragaria vesca*), а саме її листки застосовують для покращення роботи серця, при безсонні, неврастенії тощо. Серед активних компонентів слід назвати аскорбінову кислоту, флаваноїди, дубильні речовини.

В траві чебрецю (*Thymus serpyllum*) міститься дубильні і гіркі сполуки, ефірна олія. Завдяки цьому її застосовують як антибактеріальний, спазмолітичний та заспокійливий засіб.

Композицію фіточаю одержують звичайним змішуванням у заявленому співвідношенні висушених, подрібнених компонентів і їх фасуванні. Фіточай заварюють в окропі, витримують декілька хвилин і п'ють у гарячому або прохолодному вигляді.

Вагові кількості всіх перелічених компонентів, як і якісний склад композицій суттєво впливають на споживацькі якості фіточаїв, які отримують після їх заварювання у воді.

Наведені дані свідчать про те, що відома композиція фіточаю (за прототипом) не тільки поступається пропонованій для осіб з четвертою групою крові загальною біологічною активністю, але і не має чітко вираженої групової специфічності (табл.1).

Таблиця 1

Біологічна активність відомих та пропонованої композиції фіточаю для осіб з четвертою групою крові (умовна сумарна активність лектинів, одиниць)

Композиції фіточаїв	Групи крові людини			
	0(I)	A (II)	B (III)	AB(IV)
За прототипом	25,5	26,5	26,5	26,5
Пропонована (для осіб із четвертою групою крові)	47,5	50,6	51,5	54,1

На відміну до неї, пропонована композиція відповідає обом цим вимогам. Таку здатність має кожний компонент рослинної сировини, що вводиться до нової композиції фіточаю (табл.2). Крім того, сировина, що вводиться, забезпечує фіточаю відповідність саме до четвертої (AB(IV))

групи крові. Наведені дані статистичної обробки підтверджують цю закономірність як за всіма групами крові, так і за всіма видами рослинної сировини, що вводиться до складу фіточаю (табл.2).

Таблиця 2

Оцінка специфічності рослинних компонентів фіточаю, що вводяться у композицію для осіб з четвертою групою крові (гемаглютинуюча активність лектинів, одиниць)

Рослини, що вводяться до композиції	Групи крові людини			
	0(I) група	A(II) група	B(III) група	AB(IV) група
Листки ожини сизої	12,5	13,2	14,5	15,7
Статистична оцінка:	1-4 групи	2-4 групи	3-4 групи	
t теоретичне на 1% рівні	10,03	8,93	4,28	
t фактичне	3,71	3,71	3,71	
Листки суниці лісової	9,5	10,9	10,5	11,9
Статистична оцінка:	1-4 групи	2-4 групи	3-4 групи	
t теоретичне на 1% рівні	8,54	3,95	5,74	
t фактичне	3,71	3,71	3,71	
Трава чебрецю	4,2	4,5	5,6	6,1
Статистична оцінка:	1-4 групи	2-4 групи	3-4 групи	
t теоретичне на 1% рівні	6,71	10,20	3,87	
t фактичне	3,71	3,71	3,71	

Приклади композицій фіточаїв для осіб з четвертою групою крові.

Приклад 1

Склад (мас.%): чай зелений 52%, трава ехінацеї 23%, листки ожини сизої 12%, листки суниці лісової 7%, трава чебрецю - 6%. Склад має приємний аромат і смак, а також високу фізіологічну активність.

Приклад 2

Склад (мас.%): чай зелений 48%, трава ехінацеї 22%, листки ожини сизої 15%, листки суниці лісової 8%, трава чебрецю - 7%. Склад має приємний аромат і смак, а також високу фізіологічну активність.

Кількість можливих прикладів складу нових фіточаїв не обмежується наведеними прикладами в межах допустимих вагових співвідношень.